

Krha je vsak četrtak in velja
a poštino vred ali v Mari-
boru a pošiljanjem na dom
za celo leto 32 Din, pol leta
16 Din, četrt leta 8 Din. Izven
Jugoslavije 64 Din. Naročnina
se pošlje na upravništvo
Slov. Gospodarja v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
List se dopušlja do odpo-
vedi. Naročnina se plačuje
v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poština plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopisi
se ne vračajo. Upravništvo
sprejema naročnine, inserate
in reklamacije.
Cene inseratov po dogovoru.
Za večkratne oglase primeren
popust. Nezaprite reklamacije
so poštnine proste. Čekovni
račun poštne urada Ljub-
ljana 10.603. Telefon inter-
urban 113.

47. številka.

Maribor, dne 25. novembra 1926.

60. letnik.

Volitve v oblastno skupščino.

Centralistična ustava določa tudi to, naj se v vsaki ob-
lasti izvoli določeno število mož, ki bi bili nekaki sveto-
valci državni upravi, posebno v gospodarskem oziru. Ako
bi ustava dala tem možem dovolj vpliva, bi taka skupščina
lahko marsikaj dobrega napravila. Ker so centralisti smat-
rali, da bodo brez teh skupščin lažje vladali, sploh volitev
za nje niso razpisali. Zdaj pa vlada pravi, da hoče te vo-
litve izvesti že meseca januarja.

Naše stališče za te volitve.

Niti od daleč ne bo ta skupščina to, kar slovenski na-
rod po svojih poslancih zahteva, ker bo imela premalo
pravice, o čem kaj odločiti. S tem pa seveda še ni rečeno,
da se slovenski narod ne bo z vso vnetostjo potrudil, da bodo
te volitve izpadle tako, kakor si jih centralisti ne želijo:
Z razpisom teh volitev bi namreč vlada odprla ena vrata,
skozi katera bo šel zastopnik ljudstva, ne le prosit, ne le
svetovat, kakor to oni mislijo, ampak delat! Potem teh
skupščin se bo naš slovenski narod proti volji centralistov
in proti njihovim načrtom sam gospodarsko skušal poma-
gati. Poleg tega bo imel zopet nekje mesto, kjer bo lahko
glasno povdarjal in dokazoval, kakšne krivice nam dela
centralizem. Slovenski narod si bo osvojil to oblastno
skupščino kot prvo postojanko v boju za popolno samo-
upravo. Zato je naše stališče: Le dajte razpisati te volitve!
Slovenski narod ve, kaj bo storil!

Priprave na te volitve!

Ker bo za te volitve prav malo časa pripravljati se, je
potrebno, da se prime za delo z obema rokama. Naši poli-
tični nasprotniki mislijo, da bodo naše strnjene vrste, po-
sebnost naše kmete, presenetili s temi volitvami, da jih
bodo na hitro razpisali in hitro izvršili. Toda pozabili so,
da je danes naš kmet toliko zaveden, da bo prekrizal te
njihove račune bolj kot si to oni mislijo. V naših vrstah bo
za te volitve to-le geslo: Sami brez centralistov — da nam
ti ne bodo mogli te skupščine napraviti le za slabo podruž-
nico beograjskega centralizma! V to skupščino ne sme noben
centralist, ker v njo ne spada! — Naše delo pa bude:
Na vsako navodilo strankinega vodstva takoj izvršiti vse,
izvršiti z odločnostjo in z veseljem, ker bomo delali za svo-
jo boljšo bodočnost.

12. decembra — občni zbori krajevnih organizacij SLS.

Po »Poslovniku krajevnih organizacij SLS« se morajo
vršiti vsako leto meseca decembra občni zbori krajevnih
organizacij. Da se ti občni zbori ne zakasni, zelo pripo-
ročamo, da jih pripravite za 12. december. Občni zbor kra-
jevnih organizacij SLS skliče ožji krajevni odbor, ki tudi
sestavi dnevni red občnega zbora ter kandidatsko listo bo-
dočega ožjega in širšega odbora, preglednikov in razsodi-
šča. Tajnik skrbi, da so člani krajevnih organizacij pravo-
časno obveščeni o času, kraju ter dnevnem redu občnega
zbora.

Občni zbor je sklepčen, če je navzoča vsaj tretjina čla-
nov; ako se ob določenem uri ne bi sešla tretjina članov, se

vrši občni zbor pol ure pozneje in so njegovi sklepi velja-
vni, če je navzoča vsaj desetina članov. Občni zbor odprva
in zaključuje ter mu predseduje načelnik, odnosno podna-
čelnik krajevnih organizacij; če sta oba zadržana, najsta-
rejši član ožjega, odnosno širšega odbora. Ko je tajnik pri-
pravil poslovnik in dnevni red, otvori predsednik ob dolo-
čenem uri občni zbor, ugotovi sklepčnost ter prečita dnevni
red.

Dnevni red občnega zbora

obsega: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občne-
ga zbora. 2. Poročila članov ožjega odbora. 3. Poročila pre-
glednikov. 4. Predlogi in sklepanje o njih. 5. Volitev na-
čelnika, ožjega in širšega odbora, preglednikov in razso-
dišča. 6. Slučajnosti.

K točki

1. Zapisnik občnega zbora

vodi tajnik; ako je tajnik zadržan, ga vodi oni odbornik, ki
ga imenuje predsednik. V zapisniku mora biti zabeleženo
vse, kar se na občnem zboru važnega godi in govori: Nav-
zoči člani ožjega odbora po imenu, drugi navzoči člani po
številu; poročila in debate po vsebini, predlogi in sklepi
dobesedno; izid volitev in uspeh glasovanja.

K točki

2. Člani ožjega odbora poročajo

po naslednjem redu: podnačelnik, tajnik, gospodar, na-
zadnje načelnik. Po poročilu vsakega odbornika otvori
predsednik debato (razgovor), pri kateri lahko upravičeni
člani stavijo vprašanja na dotičnega odbornika, na koncu
pa na ves odbor. Upravičen se udeleževati debate, staviti
predloge in glasovati pa je vsak član, ki je za tekoče leto
plačal članarino, ali pa mu jo je krajevni odbor SLS spre-
gledal.

K točki

3. Glede poročila preglednikov

velja isto, kar o poročilih odbornikov. Preglednika, ki sta
pregledala račune, knjige in inventar ter ugotovila zado-
sten red, predlagata občnemu zboru »absolutorij«, pri
vzornem delovanju »absolutorij« s pohvalo. Občni zbor iz-
reče absolutorij ali vsemu odboru skupno, ali posamez-
nim odbornikom posebej.

K točki

4. O predlogih

mora predsednik najprej otvoriti debato (razgovor) in ko
je debata končana, dati predlog na glasovanje. Pri predlo-
gih glasujejo člani vedno z dviganjem rok ali z vzklikom
ali poimensko po prozivu tajnika iz članske knjige; le če
zahteva nad polovico navzočih, se glasuje tajno z listki.
Predsednik nikdar ne glasuje. Pri glasovanju odloča nad-
polovična večina vseh oddanih glasov. Ob enakem raz-
merju je predlog propadel. Na občnem zboru pravilno
sprejeti predlogi so brezpogojno obvezni za vse člane kra-
jevnih organizacij.

K točki

5. Volitve

se redno vršijo tajno z osebno oddanimi listki, razum če se
občni zbor z nadpolovično večino odloči za drugačni način
volitev. Ob enakosti glasov odloča žreb. Če pri volitvah
nikdo ni dobil nadpolovične večine, se izvede ožja volitev
med članoma, ki sta dobila največ glasov. Na vsakoletnem
občnem zboru se voli:

a) Načelnik, kot zastopnik krajevnih organizacij

SLS na zunan in njen vrhovni voditelj na znotraj.

b) Ožji odbor, ki ga tvorijo poleg načelnika še:

podnačelnik, tajnik in gospodar. Poslednja dva, tajnik in

gospodar, bodita izbrana iz mlajših vrst, ker zahteva njiju
obsežni posel več časa in svežih moči; načelnik in podna-
čelnik pa bodita kot predstavitelja in voditelja krajevnih
organizacij vzeta izmed uglednih in prevdarnih starejših
mož; tako bodi že v štirčlanskem ožjem odboru spojena
modrost starosti in živahnost mladosti.

c) Širši odbor, ki ga sestavljajo poleg članov ož-
jega odbora še zaupniki iz posameznih krajev in sta-
nov organizacijskega okoliša. Zaupniki naj bodo izbrani in
porazdeljeni tako, da so v zboru zaupnikov po svoji moči
in številu zastopani vsi kraji, vse občine, vasi in okolice,
ter vsi stanovi in poklici, kmetje, kočarji, želarji, obrtniki,
delavci, vinarji, posli, izobraženci, ženstvo, mladina; vsa-
kemu zaupniku se dodeli določen okoliš, kraj ali stan. Ako
v ožjem ali širšem odboru ni iz posameznih občin nobene-
ga občinskega odbornika, se voli v širši odbor tudi zastop-
nik kluba občinskih odbornikov SLS, iz vsake občine po
eden.

d) Dva preglednika.

e) Trije člani razsodišča.

Krajevne organizacije, ki nikakor ne bi mogle imeti
občnega zbora dne 12. decembra, naj jih skličejo za dne
19. decembra, ali za božične praznike, da ne bodo prena-
šali občnih zbora v novo leto, ko nas čakajo najbrž volit-
ve v oblastne in sreske skupščine, prav gotovo pa občinske
volitve! Za vse te volitve moramo že pred Novim letom
svoje vrste urediti!

Tajnike, oziroma poročevalce krajevnih organizacij
prosimo, da nam vsaj tekom enega tedna po občnem zboru
pošljejo: 1. prepis zapisnika občnega zbora, 2. novoizvo-
ljeni ožji in širši odbor, preglednike in razsodišče z na-
tančnimi naslovi (ime, priimek, poklic, bivališče, pošta).

Tajništvo Slovenske Ljudske Stranke v Mariboru,
Aleksandrova cesta 6.

Naša moč.

Kaj hudega je že slovenski narod moral prestati v
svoji domovini, da si je obranil svojo vero in svojo narod-
nost. Razni nasprotniki, ki so se kar vrstili drug za dru-
gim, ki so tudi dolga stoletja zapovedovali slovenskemu
narodu, ga niso mogli streti. Njegova moč je bila neupog-
ljiva. Kljub temu, da je bil naš narod majhen, nasprotniki
pa številni, je zmagal on. Kljub temu, da je bil naš narod
siromašen, tuji pa bogati, si je znal ohraniti svojo zemljo,
svoj dom, svojo vero, svoj jezik. Ne torej v številu, tudi ne
samo v bogastvu je moč naroda, ampak nekje drugod in
sicer v njegovi duši. To je njegova notranja moč, ljubezen
do rojstne grude, zvestoba do vere in jezika. Ta moč je
zmagala navale Avarov, navale Turkov, navale Nemcev.
Ta moč je zrušila gradove, odkoder je švigal bič po hrbtih
naših prednikov, ta moč je zastavila pot raznim preku-
hom, ki so prinašali zmo to v deželo.

Ali sedaj naša moč — spi?

Mislijo nekateri, da spi moč našega naroda, da mine-
va ta moč, da naš narod ne ljubi več svoje zemlje in svoje
vere in svojega jezika. Uspavati so mu hoteli to moč in v
spanju mu jo odvzeti, da še vedel ne bi, kedaj. Kakor se
skrivoma razleze po žilah krepkega moža strup, ki mu vz-
ame njegovo moč, tako so hoteli mnogi skrivoma vbrizgati
strup tudi v slovenski narod, da bi strli njegovo neupog-
ljivost. Toda krepak in zdrav slovenski narod je začutil to,
pa je sklenil, da ohrani svojo zdravo moč, da zatre vse,
kar prinaša dan za dnevom, teden za tednom ta strup med

spremljevalci molče odšel proti posvetovalnici, kjer je
zbranim Huroncem opisal sramotno prevaro. S svojo zgo-
vornostjo je dosegel pri poglavarjih, da so ga pooblastili,
naj prestano sramoto maščuje nad Dolgo puško in Hitrim
jelenom.

Nemudoma je razposlal brzoteke za ubežnikom in
ogleduhe v delavarski tabor. Pred solnčnim vzhodom je
tudi sam odšel s svojo četo ter jo vodil čez hribe in doline.
Spotoma so prišli do bobrovega tolmuna. Tu so se usta-
vili, Magva pa je svojim vojščakom še enkrat naročil, kar
je bilo treba za pohod.

Med posvetoivanjem je večkrat kakšna bobrova glava
pogledala iz svojega bivališča, a se je hitro zopet skrila
na varno. Le neki stari bobor se je očitno zelo zanimal
za zborovanje in se ni ganil z mesta. Ko pa so bili Huronci
odšli, je oživel. Žival je prilezla iz bivališča, kosmata koža
je padla z nje in pokazal se je resni obraz Čingagoka.

XVI. Indijansko zborovanje.

Rod Delavarov je štel približno toliko vojščakov kot
njegovi sosede Huronci. V zvezi s Francozi so bili že več-
krat udrli na angleška tla. Zadnje Montcalmove vojne pa
se niso udeležili. Francozi so sodili po tem, da Delavari
zaradi starih pogodb svojega orožja nočejo rabiti proti An-
gležem, ki so bili prej njih zaščitniki. Po lakonski indi-
janski navadi so takrat sporočili Montcalmu, da so njih se-
kire otopele in da jih morajo šele nabrusiti.

Tisto jutro, ko je peljal Magva svojo molčečo četo sko-
zi gozde mimo bobrovskega jezera, je bilo že ob zgodnji
uri v delavarskem taboru vse živo. Zenske so kuhale zaj-
trk, vojščaki pa so se zbirali v gručinah ter se resno pogo-
varjali. Zopet drugi so skrbno pregledovali bojno orožje,

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

24.

Rade volje se je David oblekel v lovčevno obleko in
Sokolu izročil svoje huronske čunje. Težko se je ločil od
pevskega orodja, nazadnje pa je rekel udano: »Prav rad
ostanem tu namesto mladega Mohikanca, saj se je hrabro
in požrtvovalno boril za mene. Sicer pa zaupam v Vsemo-
gočnega. On me bo čuval, da mi Huronci ne store kaj
zalega.«

»Moška beseda!« je rekel Sokol. »Zdaj pa sedite tja-le
v kot, nizko sklonite glave in noge skrite, da nas prezgo-
daj ne izdajo, ker so tako dolge. Molčite, dokler je le mo-
goče, ako pa že morate govoriti, začnite peti po svoji na-
vadi. Huronci bodo mislili, da v glavi niste popolnoma
prav in da se vas ne smejo lotiti.«

S temi besedami je še Davidu pristržno stisnil roko in
z medvedom zapustil gozdu.

Ko je bil zunaj, se je vzravnal po Davidovi navadi, z
roko dajal takt in pričel peti silno neubrano pesem, da
so ga Huronci res morali imeti za Davida.

Z medvedom sta morala prav mimo straže. Tisti Hu-
ronec, ki je znal nekaj angleškega, je zaklical dozdevnemu
pevcu: »Kaj je z delavarskim psom? Ali se boji? Ali bodo
Huronci slišali njegovo stokanje?«

Medved pa je divje zarenčal, da je Huronec prestra-
šen odskočil. Ta hip sta porabila ubežnika in varno sto-
pala dalje. Šele potem, ko ju nihče več ni mogel videti, sta
kar se da hitro stekla proti gozdu. Ko sta bila že med dre-

vjem, sta začula za sabo kričanje in grozno tuljenje, priha-
jajoče iz samotne kočje.

Unkas je vrgel od sebe medvedovo kožo, Sokol pa je
iz skrivališča potegnil dve puški z vso pripravo, zavihtel
»zveromorca« nad glavo in kliknil:

»Zdaj naj nama pa le pridejo blizu, če si upajo!«

Z nabitima puškama sta takoj nato izginila v temnem
gozdu.

Huronci je gnala radovednost, da so nemudoma šli v
kočo, da se prepričajo, je li Unkas izpremenil svoje
mnenje.

Nekaj časa niti niso opazili prevare. Ko pa je David
po naključju iztegnil noge, so zdajci spoznali, da niso Mo-
hikančeve. Zagnali so divji krik, ki sta ga čula ubežnika,
ko sta bila že v gozdu.

Huronci so tulili kakor besno, da je David že mislil
na zadnjo uro. Kakor vedno, se je najprej zatekel k svo-
jim psalmom ter začel peti pogrebno pesem, ki mu je re-
šila življenje, spominjajoč divjake, da imajo pred sabo
slaboumnega človeka.

Zdaj je vse drlo k posvetovalnici, da tam počakajo,
kaj bodo sklenili poglavarji. Zenske in otroci so tekali sem
ter tja, vsa vas je bila pokoncu. Kmalu so našli tudi ne-
srečnega glumača, ki je povedal, kako mu je Sokol s silo
vzel medvedovo kožo.

Stari poglavar pa je z nekaterimi pogumnimi vojščaki
odšel v podzemeljsko duplino. Tam so našli bolno ženo že
mrtno na ležišču, v sosednjem oddelku pa z zamašenimi
usti Magvo, ki se je besno valjal po tleh. Ko so ga rešili,
je planil pokoncu kot razdražen lev, potem pa je s svojimi